

ANTONS OĻŠEVSKIS

(1898–1971)

Antons Oļševskis dzimis 1898. gada 18. februārī Preiļos. Pēc vietējās skolas beigšanas 1914. gadā iestājās Pēterpils Garīgajā seminārā, kur 1916. gada 5. martā saņēma četras zemākās svētības. Pēc semināra slēgšanas viņš atgriezās Preiļos. Tā kā kara laikā bija ļoti slikta satiksme, tad, pēc paša izteicieniem, »gandrīz kājām caur Daugavpili« devies uz Viļņu, lai tur turpinātu studijas Garīgajā seminārā. Pēc Viļņas semināra slēgšanas viņš tādā pat veidā devās atceļā, piedzīvodams lielas nepatikšanas Daugavpilī.

Kā diakons kādu laiku pavadīja Nīdermuižā pie prāvesta J. Andžejevskā. Atjaunotās Rīgas diecēzes bīskaps A. Springovičs 1920. gada 29. augustā viņu Vidsmuižas baznīcā iesvētīja par priesteri, klātesot A. Pastoram. Antons Oļševkis bija pirmais priesteris, ko iesvētīja bīskaps A. Springovičs. Savu primīciju jaunais garīdznieks celebrēja Preiļos, klātesot vietējam prāvestam N. Rancānam, prāvestiem J. Andžejevskim, P. Bružam, V. Juško, M. Mikelonisam un J. Kazlasam. Sprediķoja pēdējais.

No 1920. līdz 1923. gadam A. Oļševskis bija vikārs Liksnā, pēc tam divus gadus Krāslavā. No 1925. gada bija vikārs Rīgas svētā Franciska baznīcā un saimniecības vadītājs Garīgajā seminārā. Šis darbs viņam neveicās, un jau 1926. gadā tika pārcelts par vikāru uz Dagdu. Tur nodibināja Ludvikovas draudzi, uzcēla nelielu, primitīvu koka baznīcu. Pilnībā šo dievnamu neizveidoja, un

nākamie prāvesti nepiegrieza tam nekādu vērību. Pēdīgi 60. gados baznīca nonāca avārijas stāvoklī un tika nojaukta.

1927. gadā A. Oļševskis tika iecelts par Rundānu prāvestu. 1922. gadā bija nodibināta Istras draudze, ko bija uzsācis organizēt profesors A. Novickis. Tālāk šis draudzes organizēšanu un izveidi uzticēja A. Oļševskim. Istrā viņš celebrēja vecajā muižnieku Benislavsku kapelā.

1930. gadā A. Oļševski no jauna iecēla par Rīgas svētā Franciska baznīcas vikāru un Garīgā semināra saimniecības vadītāju. Šajā laikā bīskaps J. Rancāns, būdams semināra rektors, cēla semināra vajadzībām kapelu. Šajā darbā viņam daudz palīdzēja arī A. Oļševskis.

Šajā laikā Rīgā organizēja jaunu draudzi Ogres ielā. Par tās pirmo prāvestu iecēla A. Oļševski un draudzi nosauca svētā Antona vārdā. Prāvests nopirka lielu mūra māju Ogres ielā 2 un to pārbūvēja dievnama vajadzībām. Tāpat tika uzcelta kapela svētā Rafaela kapsētā Lubānas ielā. Tika vākti līdzekļi jauna dievnama būvei.

No 1949. gada A. Oļševskis bija Rīgas dekāns-konsultors.

Sākot ar 1962. gadu, aizgāja pensijā. Kad veselība uzlabojās, kalpoja par vikāru Kalupē. 1970. gada 8. septembrī svinēja priesterības 50 gadu jubileju.

1971. gada 23. septembrī priesteris nomira un 27. septembrī apbedīts svētā Rafaela kapsētā. Sēru dievkalpojumu vadīja kūrījas kanclers F. Lazdāns, klātesot ap 80 garīdzniekiem. Uz kapa ir pieminēklis ar uzrakstu.

Antons Oļševskis bija spraigas enerģijas un rosmes pilns. Viņš nebaidījās no šķēršļiem un bija kaismīgs runātājs.

Avots:

Svilāns, Jānis. Latvijas Romas katoļu priesteri / Jānis Svilāns, Alberts Budže. - Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2008. – 1.sēj.- 193.- 194. lpp.